

Et af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmålet og svar er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 2:

»Ministeren bedes redegøre nærmere for lovforslagets udformning, herunder især hvordan ministeren forholder sig til mindretalsudtalelsen fra Gorm Toftegaard Nielsen i Jurisdiktionsudvalgets udtalelse.«

Svar:

I sin særudtalelse kritiserer professor Gorm Toftegaard Nielsen den tekniske udformning af lovforslaget ud fra to hovedsynspunkter:

Med hensyn til forslaget om at indføre en særlig bestemmelse i straffelovens § 245 a om kvindelig omskæring anfører Gorm Toftegaard Nielsen, at det er i modstrid med strafferetlig lovgivningstradition at vedtage en bestemmelse om kriminalisering af et forhold, der allerede er klart strafbart efter andre bestemmelser, når lovgiver ikke ønsker at ændre strafferammen.

I lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 4.3 er der redegjort for begrundelsen for forslaget om at indføre en særskilt bestemmelse om straf for omskæring af piger og unge kvinder. Som det fremgår heraf, er kvindelig omskæring i dag strafbart efter straffelovens voldsbestemmelser (§§ 244-246). Hovedformålet med den foreslåede særbestemmelse i § 245 a er således ikke en egentlig nykriminalisering, men at sende et klarere signal til de berørte befolkningsgrupper her i landet og dermed bl.a. understøtte den forebyggende oplysningsindsats over for disse grupper.

Den foreslåede bestemmelse afklarer imidlertid også visse tvivlsspørgsmål, som kunne opstå med hensyn til anvendelsen af de almindelige voldsbestemmelser. Det gælder navnlig i forbindelse med den mildeste form for kvindelig omskæring, hvorved slimhindefolden over klitoris fjernes – såkaldt sunnaomskæring – hvor det næppe helt kan udelukkes, at der efter omstændighederne vil kunne være tvivl om, hvorvidt det konkrete forhold skal henføres under straffelo-

vens § 244 eller § 245, og hvor der eventuelt også vil kunne opstå spørgsmål om betydningen af et samtykke til indgrebet, idet samtykke til et legemsangreb i nogle tilfælde kan medføre, at angrebet ikke er retsstridigt.

Den foreslåede bestemmelse er endvidere udformet således, at enhver form for kvindelig omskæring vil være strafbar med en strafferamme, der svarer til straffelovens § 245 om legemsbeskadigelse mv. – dvs. fængsel i indtil 6 år – og således, at de groveste tilfælde ligesom i dag vil kunne være omfattet af straffelovens § 246 med en strafferamme på fængsel i indtil 10 år.

For så vidt angår den mildeste form for kvindelig omskæring, har Justitsministeriet herved navnlig lagt vægt på, at der efter oplysninger fra Sundhedsstyrelsen bl.a. på grund af de anatomiske forhold omkring klitoris vil være meget betydelig risiko for mere omfattende skader også ved denne form for omskæring, og at det næppe forekommer i praksis, at dette indgreb foretages, uden at der også fjernes en del af klitoris.

Af samme grund – samt i øvrigt under hensyn til de alvorlige skader og andre helbredsmæssige følger, som indgrebet kan have – bør der efter Justitsministeriets opfattelse ikke kunne gives samtykke til nogen form for kvindelig omskæring med den virkning, at indgrebet bliver strafrit. Justitsministeriet har fundet det rigtigst, at dette fastslås i loven, jf. ordene »med eller uden samtykke« i den foreslåede bestemmelse.

Gorm Toftegaard Nielsen anfører dernæst, at omskæring, der foretages i udlandet, allerede efter de gældende regler om straffemyndighed i straffelovens § 8, nr. 2, kan straffes her i landet, selv om handlingen er foretaget i et land, hvor kvindelig omskæring ikke er strafbart. Efter Gorm Toftegaard Niensens opfattelse er der på den baggrund ikke behov for at fravige kravet om dobbelt strafbarhed i straffelovens § 7 i sager om kvindelig omskæring. Gorm Toftegaard Nielsen foreslår dog, at retstilstanden præciseres ved i § 8, nr. 2, at tilføje en henvisning til forældres pligt til at beskytte deres børn, jf. forældremyndighedslovens regler herom.